

N:o 15.

Ank. till Riksd. kansli den 4 mars 1902, kl. 1 e. m.

*Betänkande, i anledning af väckt motion om ändring i tullsatserna
för vissa slag af väfnader. (1:a A.)*

Rörande väfnader af lin, hampa med flere ej specificerade vegetabiliska spånadsämnen innehåller gällande tulltaxa följande:

Väfnader:

	af lin, hampa eller andra ej specificerade vegetabiliska spånadsämnen, med eller utan inblandning af bomull eller jute:		
	a) släta, tvåskaftade och sådana kyprade, hvilkas hela yta är till väfnadssättet likartad (icke mönsterväfd), satin eller atlasväfnad undantagen:		
696.	som på en yta af 1 cm. i qvadrat innehålla tillsammans högst 25 varp- och inslagstrådar, äfvensom all segel-duk	1 kilogram	— 25
697.	som på en yta af 1 cm. i qvadrat innehålla tillsammans mer än 25 till och med 35 varp- och inslagstrådar.....	1 kilogram	— 45
698.	som på en yta af 1 cm. i qvadrat innehålla tillsammans mer än 35 till och med 50 varp- och inslagstrådar.....	1 kilogram	1 —

699.	som på en yta af 1 cm. i qvadrat innehålla tillsammans mer än 50 varp- och inslagstrådar	1 kilogram	1	75
700.	b) till a) ej hänförlig mattväfnad	1 kilogram	—	40
701.	c) till a) ej hänförlig bolstervars- och s. k. korsettväf	1 kilogram	—	90
702.	d) andra slag	1 kilogram	1	50

I en inom Andra Kammaren väckt motion, n:o 80, föreslår herr *H. Hallin*, att Riksdagen måtte besluta,

»att tullen skall utgå för väfnader af lin och hampa eller andra ej specificerade vegetabiliska spånadsämnen med eller utan inblandning af bomull eller jute:

a) släta, tvåskaftade och sådana kyprade, hvilkas hela yta är till väfnads-sättet likartad (icke mönsterväfd), satin- eller atlasväfnad undantagen:

 som på en yta af 1 centimeter i qvadrat innehåller tillsammans högst 25 varp- och inslagstrådar, äfvensom all segelduk

1) oblekta	med 25 öre per kilogram
2) blekta, enfärgade	» 50 » » »
3) » med kulörta varp- eller inslagstrådar	» 60 » » »

och att, under förutsättning att den här ofvan föreslagna tullförändringen varder af Riksdagen beslutad, Riksdagen jemväl måtte besluta, att de förändrade tullsatserna genast må få träda i kraft.»

Till stöd för detta förslag anföres i motionen följande:

»Vid 1900 års riksdag väckte undertecknad i motion, n:o 125, förslag angående höjning af tullsatsen för väfnader af lin m. m. på grund af den oproportionerliga skilnaden i tullskyddet för garn och väfnader af lin, som nu förefinnes.

Bevillningsutskottet afstyrkte då i sitt betänkande n:o 2 nämnda motion.

Förhållandet är nu liksom då, att tullen för oblekt och ofärgadt linne-garn utgår med 20 öre per kilogram och för färgadt, *blekt* eller tryckt 40 öre per kilogram, då deremot tullen för linneväfnader är 25 öre per kilogram för väf, som på en yta af 1 centimeter i qvadrat innehåller tillsammans högst 25 varp- och inslagstrådar.

Tillverkningen af såväl finare som gröfre linneväfnader bedrifves vid flera fabriker inom landet, men har sedan många årtionden tillbaka äfven varit föremål för hemslöjd, särskildt inom Vestergötland och Halland. De finare linneväfnaderna tillverkas i allmänhet fabriksmessigt, då deremot de gröfre, såsom handduksväf och dylika, i ganska stor utsträckning ännu för-

färdigas i hemmen på landet inom dessa provinser och kanske i månget sådant hem utgör den hufvudsakligaste inkomstkällan.

Den gamla metoden, att den färdigväfda, oblekta varan blekes i solen, tillämpas nu blott der det gäller för husbehof och *ej* af dem, som drifva tillverkningen som hemslöjd i större skala, enär de då icke skulle kunna följa med i konkurrensen till följd af den tidsutdrägt, som detta föråldrade blekningssätt kräver och som *ej* alla tider på året kan utföras.

För att *ej* blifva helt och hållet utestängd af den utländska konkurrensen, är linneväfvaren, vare sig han har fabrik eller är vanlig handväfvare, således hänvisad till att använda *blekt* garn och kan *ej* alltid få sitt behof deraf från de svenska linnespinnerierna, utan ser sig ofta nödsakad importera detta.

Derför har han då, som redan förut är af mig angifvet, att betala en tull af 40 öre per kilogram och kan således omöjligen konkurrera med den utländska varan, som kan hit införas för 25 öre per kilogram.

Att denna min framställning om ändring af tullskyddet icke kan anses obefogad, framgår ock af kongl. kommerskollegii berättelser, hvaraf det synes, att importen af linneväf med högst 25 trådar per kvadratcentimeter är i ständigt stigande.

År 1894	importerades	178,383	kg. sådan	linneväf	till värde	kr. 356,766:—
» 1895	»	240,586	»	»	»	» 481,172:—
» 1896	»	287,705	»	»	»	» 575,410:—
» 1897	»	292,177	»	»	»	» 584,354:—
» 1898	»	327,478	»	»	»	» 654,956:—
» 1899	»	400,140	»	»	»	» 800,280:—
» 1900	»	311,062	»	»	»	» 622,124:—

Visserligen är importen för 1900 icke obetydligt mindre än för närmast föregående år, men anser jag detta utan betydelse, enär så mycket mera importerades under 1899, hvarför denna minskning i importen för 1900 helt och hållet bör tillskrifvas de mindre gynsamma konjunkturen, som då började inträda.

I sitt betänkande n:o 2 år 1900 angifver bevillningsutskottet, att de väfnader, som hänföras under rubrik n:o 696 i gällande tulltaxa och för hvilka tullen utgör för 1 kilogram 25 öre, utgöras af segelduk, handduksväf och hufvudsakligast af s. k. mellanlägg, hvilket användes vid tillverkningen af kläder.

Min framställan gäller icke heller någon tullförhöjning för vare sig segelduk eller s. k. mellanlägg, utan afser endast handduksväf, vare sig med eller utan bårder.»

Såsom i ofvanstående motivering antydts, afsåg det af motionären år 1900 väckta förslaget en höjning af tullsatserna för samtliga de väfnader af lin, hampa m. m., som finnas upptagna under tulltaxerubrikerna n:is 696—699 och för hvilka trådantalet på kvadratcentimetern utgör grunden för tullbeskattningen. Den nu väckta motionen afser deremot endast de i tulltaxerubriken n:o 696 omförmälda, högst 25-trådiga dylika väfnader, under det att för de öfriga, i rubrikerna n:is 697—699 upptagna väfnaderna någon ändring i gällande tullsats icke föreslagits. I fråga om nyssberörda, högst 25-trådiga väfnader, för hvilka tullsatsen är bestämd till 25 öre för kilogram, yrkar nu motionären, att desamma skola uppdelas i tre olika klasser med olika tullafgifter, nemligen oblekta, för hvilka gällande tullsats skulle bibehållas, blekta, enfärgade, för hvilka föreslås höjning af tullen till 50 öre för kilogram, och blekta, med kulörta varp- eller inslagstrådar, hvilka enligt förslaget skulle draga en tull af 60 öre för kilogram.

Tullsatsen för högst 25-trådig linneväfnad var före år 1892 bestämd till 19 öre för kilogram, men blef vid nämnda års riksdag, i enlighet med 1888 års tullkomités af Kongl. Maj:ts biträdda förslag, höjd till dess nuvarande belopp. Denna tullsats har sedan oförändrad varit gällande, och några andra förslag om ändring i densamma än de af motionären år 1900 och nu framlagda hafva icke förekommit.

De af motionären meddelade, med den officiella statistiken öfverensstämmande uppgifter angående införseln af högst 25-trådig linneväfnad utvisa, att sådan import förekommer i ganska afsevärd omfattning. Denna import består hufvudsakligen af s. k. mellanlaggsväf, segelduk och gröfre handduksväf; men då dessa varor hänföras till en och samma rubrik i tulltaxan, kunna uppgifter om införseln af hvar och en af dem icke erhållas. Mellanlaggsväf består af en grof, starkt appreterad väfnad, och då appreteringen icke kan här i landet åstadkommas, måste behofvet af denna vara, som finner användning vid tillverkning af kläder, införas från utlandet. Men då mellanlaggsväf i regel icke torde förekomma annat än oblekt, träffas densamma icke af motionärens förslag; och utskottet anser för sin del någon höjning af tullen å denna, i följd af appreteringen jemförelsevis tyngre vara icke böra ifrågakomma. Hvad beträffar segelduk af linne torde sådan, på grund af dess höga pris, endast obetydligt användas; och importen deraf är säkerligen icke heller stor. I allt fall lärer väl äfven denna vara i regel förekomma oblekt och sålunda icke heller träffas af den föreslagna tullförhöjningen. Motionären har också framhållit, att hans förslag icke afser höjning af tullen å vare sig mellanlaggs-

väf eller segelduk, utan endast å handduksväf, som utgör den tredje importartikeln af ifrågavarande slags väfnad. Denna artikel är i vissa delar af vårt land, särskildt Halland och Vestergötland, föremål för en ganska betydlig tillverkning, som till stor del bedrifves såsom hemslöjd. Tidigare användes vid denna tillverkning oblekt garn, och den färdiga väfven blektes i solen; men till följd af den alltmer ökade konkurrensen och dermed följande nödvändighet att bringa varan i marknaden inom så kort tid som möjligt, har man måst upphöra med detta förfaringssätt och i stället använda blekt garn. Men, såsom motionären framhållit, utgör tullsatsen för sådant garn 40 öre för kilogram, således mera än den nu gällande tullsatsen för färdig vara; och det är under sådana förhållanden tydligt, att den utländska konkurrensen skall blifva alltmer öfvermäktig. Detta gäller icke blott för nämnda såsom hemslöjd bedrifna tillverkning, utan äfven om det fabriksmessiga framställandet af varan. Enligt hvad för utskottet blifvit upplyst, har nemligen en af de fabriker, som tillverkat ifrågavarande handduksväf, måst upphöra med denna gren af tillverkningen; och andra hafva sett sin tillverkning högst väsentligt nedgå. Utskottet anser fördenskull, att någon höjning af tullen å blekt, högst 25-trådig linneväfnad är af behofvet påkallad till skydd för den inhemska tillverkningen af denna vara; men då linneväfnad, som på en kvadratcentimeter håller 26—35 trådar, är belagd med en tullsats af allenast 45 öre för kilogram, oafsedt om den är blekt eller oblekt, anser utskottet följdriktigheten fordra, att tullsatsen för blekt, högst 25-trådig linneväfnad bestämmes något lägre än tullsatsen för 26—35-trådig sådan väfnad, hvilken senare naturligen är en finare och dyrbarare produkt än den förra. Utskottet kan därför icke biträda motionärens förslag i fråga om tullsatsens storlek och icke heller i fråga om uppdelningen af blekta, 25-trådig linneväfnader i enfärgade och sådana, som äro försedda med färgade varp- eller inslags-trådar, utan anser för sin del, att högst 25-trådig linneväfnad bör uppdelas i två olika klasser, nemligen *oblekt och ofärgad*, för hvilken den gällande tullsatsen af 25 öre för kilogram bör bibehållas, samt *andra slag*, för hvilka en tull af 40 öre för kilogram bör fastställas. Denna tullförhöjning, hvilken i öfrigt endast är att anse såsom en rättvis utjemning af skilnaden mellan garn- och väfnadstullen, torde ock enligt utskottets förmenande medföra ett tillfredsställande skydd för den inhemska produktionen.

Såsom motionären föreslagit, synes det utskottet lämpligt, att, derest Riksdagen besluter höja tullsatsen för ifrågavarande slag af väfnad, detta beslut måtte så tidigt som möjligt vinna tillämpning.

Utskottet hemställer alltså,

1:o) att Riksdagen, i anledning af herr Hallins ifrågavarande motion angående höjning af tullen å vissa slag af väfnader af lin och hampa m. m., måtte besluta, att tullen å de i tulltaxerubriken n:o 696 omförmälda väfnader, andra slag än oblekta och ofärgade, skall höjas till 40 öre för kilogram, samt att i anledning häraf nämnda tulltaxerubrik skall erhålla följande förändrade lydelse:

Väfnader:

af lin, hampa eller andra ej specificerade vegetabiliska spånadsämnen, med eller utan inblandning af bomull eller jute:

a) släta, tvåskaftade och sådana kyprade, hvilkas hela yta är till väfnadssättet likartad (icke mönsterväfd), satin eller atlasväfnad undantagen:

som på en yta af 1 cm. i qvadrat innehålla tillsammans högst 25 varp- och inslagstrådar, äfvensom all segelduk:

<i>oblekta och ofärgade</i>	1 kilogram 0: 25
<i>andra slag</i>	1 kilogram 0: 40;

samt

2:o) att, vid bifall till hvad utskottet sålunda hemställt, Riksdagen tillika måtte besluta, att sagda tullförhöjning skall såsom tilläggsafgift till nu gällande tulltaxa jemväl innevarande år utgöras från den tid, som af Kongl. Maj:t bestämmes, samt i skrifvelse till Kongl. Maj:t, jemte öfverlemnande af sitt sålunda fattade beslut, anhålla, det Kongl. Maj:t måtte, så fort ske kunde, förordna om beslutets trädande i kraft.

Stockholm den 3 mars 1902.

På bevillningsutskottets vägnar:

H. CAVALLI.

Reservationer:

af herrar *Fredholm, Brodin, J. Bromée, G. Jansson* och *O. A. Ericsson*, hvilka anförde:

»De af motionären meddelade, med den officiella statistiken öfverensstämmande uppgifter angående införseln af högst 25-trådig linneväfnad utvisa, att denna införsel under år 1900 nedgått, icke blott under införseln år 1899, utan äfven under införseln år 1898. Det torde sålunda icke kunna påstås, att importen af dylik väfnad under de senaste åren utvisat en afgjord stegring. Nämnade import består af segelduk, handduksväf af gröfre beskaffenhet samt s. k. mellanlägg. Den sistnämnda varan, som torde utgöra den hufvudsakligaste delen af importen, är starkt appreterad och i följd häraf tung. Appretering af mellanlägg bedrifves icke här i landet, enär därför erfordras stora och dyrbara maskiner, hvilkas anskaffande endast kan löna sig för fabriker, som arbeta för en stor marknad. Motionären säger ock, att hans framställning icke afser mellanlägg och segelduk, utan endast handduksväf. Hvad segelduk beträffar, torde nog blekt sådan införas, och en höjning af tullen för sådan vara synes icke önskelig. Hvad slutligen vidkommer handduksväf, synes icke heller någon höjning af tullen böra ifrågakomma. Visserligen är tullen å blekt enkelt linnegarn 40 öre för kilogram, således högre än tullen för dylik väfnad; men *blekt importeradt* linnegarn torde icke uteslutande eller ens öfvervägande användas för tillverkning af sådan handduksväf, åtminstone icke i den i flere olika trakter af vårt land såsom hemslöjd bedrifna tillverkningen deraf.

På grund häraf hafva vi icke kunnat biträda vare sig motionärens förslag eller utskottets hemställan, utan föreslå,

1:o) att Riksdagen måtte, med afslag å förevarande motion, besluta, att tullen för väfnader af ifrågavarande slag, som på en yta af en centimeter i kvadrat innehålla tillsammans högst 25 varp- och inslagstrådar, äfvensom all segelduk måtte bibehållas oförändrad; samt

2:o) att, vid bifall till den under punkt 1:o) gjorda hemställan, motionärens yrkande angående tiden för tillämpningen af de utaf honom föreslagna tullsatserna måtte anses hafva förfallit»;

samt af herr *Lundström*.